

Igehirdetés Kósa László (1941–2025) temetésén *

Fil 4,4.5b

■ DETRE JÁNOS

„Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete! (...) Az Úr közel!” (Fil 4,4.5b)

Gyászoló gyülekezet! Gyászoló családtagok! Testvéreink az Úr Jézus Krisztusban!

Gyászunkban nézzünk fel a közöttünk levő feltámadott, élő Jézus Krisztusra, „aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, és emberként élt: megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieieké, földieké és föld alattiaké: és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.” (Fil 2,6–11)

A házastárs, az édesapa, a nagypapa, a testvér, a szolgálatban állhatatos pap, lelkész, lelkipásztor hitvallásos üzenete szól hozzánk ezekben az igékben. Kósa László hozzá méltó módon kiválasztotta az igehirdetés alapigéjét. Kifejezett kérése, hogy a Filippi levél Krisztus-himnusza feltétlenül hangozzék el.

1989 és 1993 között négy évig voltam a segédlelkésze, a „Kósa-iskola mentoráltja”. Életre szóló municiót kaptam. Megismerhettem gondolkodását, emberségét, teológiáját, egyházszeretét, a gyülekezetéhez kötődését.

Mindig törekedett az ige tiszta és világos üzenetének hangsúlyozására. Biztos vagyok benne, hogy amikor a temetési igehirdetés alapigéjéről töprengett, nem csupán szép igét akart keresni, hanem Kósa László testvérünk az árván maradó szeretteire és ránk, a gyülekezetére gondolt. Tudatosan és a tőle megszokott gondossággal választotta ki ezt az igeverset.

A keresztyáni gyülekezetben a nagyszámú temetési szolgálatok során el kellett kerülni a gépies sablonosságot, ezért a bibliaolvasó *Útmutató* napi igéi voltak használatosak. Több imádságra, alaposabb elmélyülésre és nagyobb szellemi összpontosításra volt szükség. Kósa László testvérünk most kivételt tett. A Filippi levélből választotta az igeverset.

A Filippi levél az egyik úgynevezett „fogságlevél”, amit Pál apostol a halállal szembenézve, a legrosszabbra fel- és elkészülve, Jézus Krisztussal közösségben, Jézus Krisztus védelmében, és győzelmének, a megváltásnak személyre szóló sorsdöntő következményének biztos tudatában írt meg.

Tartsunk ki mindenkor az Úrban! Az Úr Jézus közel van! Jézus Krisztus a biztonságunk!

Börtönben, életveszélyben, a lesújtó diagnózis ismeretében, a test erőtlenségének börtönében, egy egyszemélyes hospice-szoba ágyának fogságába süppedő helyzetben sok minden átértékelődik, értékét veszti, az ember nagyon-nagyon magányossá válhat, de a hitünk – a megtartott és ígével, imádsággal, szentséggel jól tartott hitünk –, mely összetartja életünket és sorsunkat Jézus Krisztussal, drága kegyelem! Minden és mindenki a legnagyobb szeretete, ragaszkodása és féltő gondoskodása ellenére napról napra távolabb van. Nincs más út, csak előre.

* Elhangzott a kelenföldi evangélikus templomban 2025. március 28-án.

Ilyenkor az ember – látva és érzékelve a bajt, a visszafordíthatatlan helyzetet – csodálkozva kérdezi: Honnan van a szenvedőben a méltóság? Honnan van a békesség? Hogyan lehetséges, hogy a halványuló szemekben csillog valami furcsa világosság és derű? Pál apostol megvallotta, megmondta, megírta: mert az Úr Jézus közel van!

Kósa László testvérünk egész életében az Úr Jézus közelségében volt és van. Kisgyerekként természetesen volt számára, hogy édesapja, Kósa Pál a keresztúri templom szószékéről hirdeti a jelen levő Krisztust. Fiatalon, konfirmadusként már nem csupán résztvevője, hanem szolgálója lett az istentiszteleteknek. Az orgona megszólaltatásával, a gyülekezet énekének kíséretével bekapcsolódott a hívők szolgálatába, akik az Úr közelségére mutattak. Közben minden egyes alkalommal szemben volt vele az új keresztúri templom oltárképe – a híres Grünwald-kép másolata –, rajta Keresztelő János és az a hangsúlyos, Krisztusra mutató ujj! Jézus Krisztus – a megfeszített és feláldozott – közöttünk van!

Ámde nemcsak megérezte Krisztus jelenlétének megtartó élményét, hanem az elhívás is megérkezett. A lelkeszi hivatást választotta. Istennek terve volt vele. Nem operettszereplőnek vagy statisztának szánta a Magyarországi Evangélikus Egyházban. Papgyerekből lett lelkészékként sokszor megkapjuk, könnyű nektek, apátok nyomdokain haladtok! Tény, könnyebbség, hogy nem kell újra feltalálnunk a meleg vizet, mert az elődeinktől van mit átvenni. Viszont az apáinktól kapott örökség – a példájuk, a fegyelmük, a kitartásuk, az önmagukkal szemben támasztott igényességük – kötelezi a fiakat. Közben azonban változnak a körülmények. Kétszer nem lehet ugyanabba a folyóba lépni. Az egyház, hála Istennek, nem állóvíz vagy pocsolya, hanem áramlik, halad a korban.

Éppen ezért hangsúlyos az apostol másik biztatása is: maradjatok meg és örüljetek az Úrban mindenkor!

Kósa László az evangélium hirdetésére rendeltetett a Budapest-Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközségbe és ezáltal az egész XVII. kerületbe. Ekkor kezdődött Rákoskeresztúr teljes átépítése – közismert kifejezéssel mondván: megkezdődött a szanálás és a lakosságcsere.

A keresztúri evangélikus gyülekezet történetében található adat szerint az 1700-as évek elején magyar és tót családok telepedtek le, 1756-tól folyamatosan érkeztek a német területről származók. A gyülekezet 1807-ben lett önálló anyagyülekezet. Addig Cinkotához tartoztak. A családok megépítették otthonaikat és idővel iskolát és templomot emeltek. A szanálás folyamata a templom környékén élő családok otthonait érintette. A város bekebelezte a falut. Új városközpont tervei körvonalazódtak. A falusi környezetet lakótelepekké változtatták. Szinte minden keresztúri családot – a lelkészcsaládot is – érintette az otthonongond. Mi lesz, ha menni kell?

A gyülekezet stabil lélekszáma folyamatosan csökkent. Egy-egy családnak többször is újra kellett terveznie a sorsát, mert a lakásigéretnek késtek vagy nem valósultak meg.

Az idegek háborúja volt ez. Munkagépek morájában, cölöpverő gépek ütései által meg-megremegő talajon állva, a kétségbeesett emberek jajkiáltásai közepette, erős hangon és határozottan, de féltő, vigasztaló és hiteles szeretettel kellett hirdetni: Keresztúri hívek! Krisztusban testvérek! Az Úr közel van! Maradjatok meg az Úrban! Tartsatok ki a viharban! Kósa László testvérünknek ehhez a szolgálathoz megvolt minden adottsága. Szükség volt az erős – messzire hangzóan erős és határozott – hangjára. Szükség volt a személyes hitére. Biztatott. Vigasztalt. Híveivel volt az élet minden álmában és helyzetében.

Nehéz időszak volt ez. Sokan nem bírták, és egészségük megtört. Voltak, akik feladták. Ezekben a drámai élethelyzetekben is hangzott a hitvalló szó, a vigasztalás, az evangélium.

Eljött ez a nehéz óra, amikor körül vesszük a vigasztaló, biztató, utat mutató lelkész és lelkipásztor ravatalát. Kósa László testvérünk kérésének eleget téve nekem kell gyászoló családtagjainak, szeretteinek és egykori híveinek, tisztelőinek és munkatársainak megszólaltatnom a számba adott apostoli ígét.

Jézus Krisztus közel van! Jézus Krisztus veletek, velünk és vele van! Maradjunk meg az Úrban! Aki szegénységünkben gazdagságunk, bánatunkban vigasztalónk, szomorúságunkban örömünk, magányunkban biztos társunk, békességünk, biztonságunk, feltámadásunk, Üdvözítőnk, örök életre kiteljesítőnk!